

REKOMMENDATION GÄLLANDE GRAVIDA SOTARE

Yrkeshygieniker Håkan Tinnerberg, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, och Överläkare Per Gustavsson, Karolinska Institutet, har tidigare skrivit en rekommendation rörande gravida sotare, den lyder enligt nedan:

Arbetsgivaren skall göra en individuell riskbedömning, då man bland annat behöver ta hänsyn till exponering för sot, kemikalier, arbete på hög höjd och svåra/belastande arbetsställningar. Följande synpunkter kan vara till ledning vid riskbedömningen: På grund av att sot innehåller PAH och eftersom vissa PAH är cancerframkallande avråder vi gravida sotare från svartsotningsarbete.

Vad det gäller rening i storkök med avfettningsmedel måste arbetsgivaren göra en individuell bedömning. Om avfettningsmedlet enbart är syror och baser som blandas med vatten så har det vanligtvis enbart en luftvägsirriterande effekt och är då inget hinder för gravida att arbeta med. Dock måste riskbedömning göras. Är det däremot lösningsmedelsbaserade medel (petroleumbaserade eller klorerade) så bör gravida inte arbeta med det.

I sotaryrket ingår även arbete på hög höjd och med svåra arbetsställningar. Även där måste en individuell bedömning göras beroende bland annat på rörlighet och balans.

Vi ser inga direkt hinder med rengöring av ventilationskanaler, brandskyddskontroll eller kontorsarbete för gravida sotare.

Från Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund har kommit önskemål om ett tillägg till denna rekommendation. Håkan Tinnerberg i dialog med Överläkare Maria Edlund, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, har formulerat följande rekommendation:

Då fall från hög höjd inte är bra för gravida avråder vi från takarbete för gravida sotare. Vidare bör gravid sotare in heller klättra på stegar.

Sotning kan genomföras med olika tekniker, men alla ger en viss exponering för sot vilket alltså inte är rekommendabelt. Således bör gravida inte heller arbeta med stavsotning eller andra moment som ger en exponering för sot.

Det tillkommer, enligt ovan, arbetsgivaren att göra en individuell riskbedömning.

Håkan Tinnerberg

Yrkeshygieniker

Arbets- och miljömedicin

Sahlgrenska Universitetssjukhuset